

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 31 marca 2025 r.
znak sprawy: DRE.pz.058.1.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 8342 w sprawie spadku pogłowia świń

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8342 w sprawie spadku pogłowia świń na wstępie chciałbym poinformować, że problem ten zaistniał i pogłębiał się już w trakcie rządów naszych poprzedników. Programy wsparcia podejmowane do 2023 r. nie przyczyniły się do zwiększenia krajowego pogłowia świń.

Prowadzona jest obecnie ocena rozwiązań, które w sposób trwały mogłyby odwrócić ten niekorzystny trend. W celu odbudowy pogłowia, w 2024 r. do oferty Funduszu Gwarancji Rolnych Plus wprowadzono wsparcie zwrotne (kredyty preferencyjne) na budowę, rozbudowę i modernizację chlewni, o czym szerzej w dalszej części odpowiedzi na interpelację.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi współpracuje z organizacjami branżowymi, w szczególności z Polską Radą ds. Wieprzowiny, zrzeszającą największe związki hodowców i producentów świń oraz przetwórców mięsa wieprzowego, i wspiera opracowanie przez sektor strategii rozwoju rynku wieprzowiny. Środki na ten cel mają zostać pozyskane z Funduszu promocji mięsa wieprzowego.

Sektor wieprzowiny wspierany jest na różnych płaszczyznach i z wykorzystaniem zarówno instrumentów i środków pochodzących z Unii Europejskiej, jak i środków krajowych.

W produkcji zwierzęcej wspierany jest postęp biologiczny poprzez dofinansowanie usług polegających na prowadzeniu ksiąg hodowlanych oraz prowadzeniu oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt. Aktualnie na terytorium Polski dwa podmioty realizują zatwierdzone programy hodowlane dla świń czystorasowych, tj. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

W ramach mechanizmów wsparcia producentów świń, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), producenci trzody chlewnej mogą ubiegać się o:

- 1) preferencyjne kredyty na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej

Kredyty te udzielane są przez banki współpracujące z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji. Kwota kredytu nie może przekroczyć:

- a) 80% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 5 mln zł, w przypadku inwestycji realizowanych w gospodarstwie rolnym,
 - b) 70% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 8 mln zł w przypadku inwestycji realizowanych w dziale specjalnym produkcji rolnej.
- 2) refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków na zakup m.in. mat dezynfekcyjnych, sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, zabezpieczenie budynków przed dostępem zwierząt domowych, jak również przebudowę lub remont pomieszczeń, w których utrzymywane są świnię.

Producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń, mogą ubiegać się o:

- 1) pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF)

Komisja Europejska na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wydała decyzję o zgodności projektu udzielenia pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym.

Stosowne informacje o uruchomieniu programu w 2025 r. zamieszczone są na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/asf---zaprzestanie-produkcji-2025>.

2) preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji. Maksymalna kwota kredytu jest zależna od wielkości stada świń i nie może przekroczyć od - 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń - do 1 500 000 zł przy stadzie utrzymującym powyżej 1000 sztuk świń.

Ponadto, istnieje możliwość wsparcia producentów świń w ramach szeregu interwencji Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027, w tym finansowania zwrotnego.

W celu wsparcia odbudowy pogłowia świń w Polsce, w 2024 r. do oferty Funduszu Gwarancji Rolnych Plus wprowadzono ofertę wsparcia dedykowaną tej branży w formie wsparcia zwrotnego (kredytów preferencyjnych). Wsparcie jest realizowane w ramach interwencji I 10.1.2. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność - Instrumenty finansowe” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Wsparcie polega na gwarancji spłaty kredytu udzielanego przez banki komercyjne lub spółdzielcze, przeznaczonego na budowę, rozbudowę i modernizację chlewni, w tym instalację elektryczną i wodnokanalizacyjną (roboty budowlane i zakup materiałów budowlanych) oraz wyposażenie chlewni. Dodatkowo udzielana jest dotacja na spłatę odsetek. Nie została określona maksymalna kwota kredytu.

Wsparcie obejmuje wyłącznie inwestycje dotyczące zwiększenia i utrzymania pogłowia loch wraz z produkcją prosiąt i warchlaków pochodzących od loch

utrzymywanych w gospodarstwie, w tym również utrzymywanych w cyklu zamkniętym.

Parametry opisywanego wsparcia są następujące:

- gwarancja do 80% kwoty kredytu pozostającego do spłaty;
- maksymalna wartość gwarancji do kwoty 9 mln zł;
- dotacja na spłatę odsetek za rolnika przez pierwsze 4 lata: pierwsze 2 lata – 100% odsetek, przez kolejne 2 lata – 50% odsetek;
- maksymalny okres objęcia kredytu gwarancją do 15 lat;
- gwarancja udzielana bezpłatnie.

Oferta, pod nazwą Agromax, jest już dostępna w bankach kredytujących, które podpisały umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego: <https://www.bgk.pl/male-i-srednie-przedsiębiorstwa/zabezpieczenie-finansowania/gwarancja-agromax/#c39594>.

Jednocześnie prowadzone są systematyczne i prewencyjne działania ukierunkowane na zwalczanie i zapobieganie ASF u świń i dzików w Polsce. W przypadku wystąpienia choroby u świń lub u dzików, podejmowane są środki określone w przepisach unijnych i krajowych.

W odniesieniu do dzików:

- realizowana jest redukcja populacji dzików w pierwszej kolejności w ramach planowej gospodarki łowieckiej (kompetencje Ministra Klimatu i Środowiska) oraz uzupełniająco w ramach odstrzału sanitarnego (nakazywanego przez powiatowych lekarzy weterynarii lub wojewodów – na wniosek wojewódzkich lekarzy weterynarii);
- systematycznie prowadzone są akcje poszukiwania padłych dzików i ich szczątków na terenach występowania ASF oraz terenach zagrożonych występowaniem choroby;
- kładziony jest nacisk na kwestie przestrzegania przez myśliwych i osoby biorące udział w polowaniach zasad bioasekuracji;
- budowane są sztuczne bariery mające na celu spowalnianie przemieszczania się dzików, w szczególności w okresie inkubacji choroby (ogrodzenia i zamykanie

przejsć dla zwierząt wzdłuż dróg ekspresowych i autostrad, bariery w postaci ogrodzeń siatkowych, bariery zapachowe, odłownie żywołowne).

W odniesieniu do świń istotne elementy zwalczania i zapobiegania chorobie to:

- reagowanie organów IW na podejrzenia ASF w stadzie w tym w szczególności rzetelne prowadzenie dochodzenia epizootycznego, zabezpieczenie miejsca podejrzenia, pobranie próbek i ich wysyłka do laboratorium diagnostycznego oraz przekazywanie informacji do władz zwierzchnich o podejrzeniu;
- bioasekuracja gospodarstw oraz wykonywane w tym zakresie przez IW kontrole gospodarstw utrzymujących świnię;
- prowadzenie akcji informacyjnych oraz szkoleń - organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzą szereg działań informacyjnych mających na celu utrzymanie na wysokim poziomie świadomości zagrożenia rozprzestrzenianiem się wirusa ASF w populacji dzików i świń.

Zgodnie z danymi GUS pogłowie świń w grudniu 2024 r. było niższe o 7,1% od stanu notowanego w analogicznym okresie 2023 r. Długookresowy trend związany ze zmianami strukturalnymi zachodzącymi na rynku trzody chlewnej jest wynikiem rezygnacji z produkcji wielu gospodarstw małych i średnich. Kontynuowanie produkcji w warunkach dużej zmienności cen na rynku wieprzowiny (co jest cechą charakterystyczną dla tego sektora) oraz ryzyka produkcyjnego związanego z ASF jest trudne w szczególności dla gospodarstw o małej i średniej skali produkcji. Dane statystyczne wskazują, że w długookresowym trendzie przybywa jedynie gospodarstw o większej skali produkcji, w których osiąga się wyższą wartość produkcji wskutek wyższej ceny sprzedaży żywca oraz niższe koszty ogółem.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów